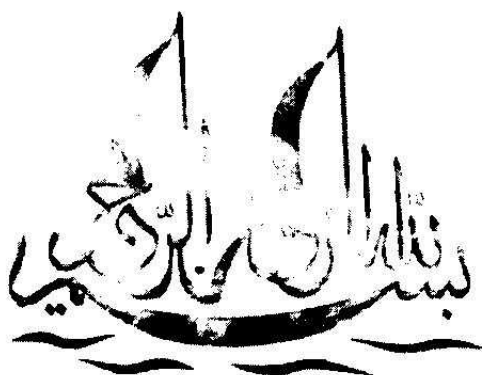

حسابرسی: دیدگاه‌های درون و بیرون سازمانی

نویسنده

دکتر عباسعلی دریائی - استادیار حسابداری، دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)

دکتر سید محمد مشعشعی - استادیار حسابداری، دانشگاه گیلان

سرشناسه	: دریائی، عباسعلی، ۱۳۶۰ -
عنوان و نام پدیدآور	: حسابرسی: دیدگاه‌های درون و برون سازمانی/تالیف عباسعلی دریائی، سیدمحمد مشعشی.
مشخصات نشر	: قزوین: دانشگاه بین‌المللی امام خمینی(ره)، انتشارات، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۳۴۵ ص.
شابک	: 978-622-6898-90-4
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: واژه‌نامه.
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: حسابرسی Auditing صورت‌های مالی Financial statements حسابران Auditors حسابران -- اخلاق حرفه‌ای Auditors -- Professional ethics شرکت‌های حسابداری Accounting firms حاکمیت شرکتی Corporate governance
شناسه افزوده	: مشعشی، سیدمحمد، ۱۳۶۵ -
شناسه افزوده	: دانشگاه بین‌المللی امام خمینی(ره) انتشارات
رده بندی کنگره	: HF ۵۶۶۷
رده بندی دیویی	: ۶۵۷/۴۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۷۳۸۴۸۸
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیبا

عنوان	: حسابرسی: دیدگاه‌های درون و برون سازمانی
نویسنده/کاتبان	: عباسعلی دریائی و سید محمد مشعشی
ناشر فنی	: حمید کلهر
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۶۸۹۸-۹۰-۴
نوبت چاپ	: اول. زمستان ۱۴۰۰
قیمت	: ۸۵ هزار تومان
شمارگان	: ۵۰۰ جلد
ناشر	: انتشارات دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)
قزوین، دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)، تلفن ۰۲۸ - ۳۳۹۰۱۴۳۶	

فهرست مطالب

۱	پیش‌گفتار.....
۵	بخش اول: دیدگاه‌های درون‌سازمانی در حسابرسی.....
۷	مقدمه بخش اول.....
۹	فصل اول.....
۱۱	۱-۱- مقدمه.....
۱۲	۲-۱- نقش اجتماعی و اقتصادی حسابرسی.....
۱۵	۳-۱- رفتارهای ناکارآمد حسابرسی و نقش تعهد حرفه‌ای و سازمانی.....
۲۲	۴-۱- ابعاد، اهمیت و عوامل مؤثر بر تعهد سازمانی.....
۲۹	۵-۱- فرآیند حسابرسی، رضایت شغلی و تاریخچه آن.....
۳۳	۶-۱- اهمیت رضایت شغلی کارکنان و عوامل مؤثر بر آن.....
۳۷	۷-۱- تئوری‌هایی پیرامون رضایت شغلی.....
۴۰	خلاصه فصل.....
۴۳	فصل دوم.....
۴۵	۱-۲- مقدمه.....
۴۷	۲-۲- ریسک سازمانی مؤسسه‌های حسابرسی.....
۵۰	۳-۲- بوروکراسی حرفه‌ای.....
۵۶	۴-۲- حرفه‌ای‌گرایی در اجتماعی کردن حسابرسان.....
۶۴	خلاصه فصل.....
۶۷	فصل سوم.....
۶۹	۱-۳- مقدمه.....

۲-۳- یادگیری مشاهده‌ای	۷۰
۳-۳- جبرگرایی تقابلی، خودکارآمدی و منبع کنترل درونی	۷۴
۴-۳- جو اخلاقی و گونه‌شناسی آن در سازمان و حساب‌رسان	۸۲
۵-۳- چگونگی تأثیر ویژگی‌های فردی حساب‌رسان بر تعهد حرفه‌ای، سازمانی و رضایت شغلی	۸۹
خلاصه فصل	۹۷
فصل چهارم	۱۰۱
۱-۴- مقدمه	۱۰۳
۲-۴- خودکنترلی	۱۰۳
۳-۴- انواع خودکنترلی	۱۰۸
۱-۳-۴- کنترل پیش از عمل	۱۰۸
۲-۳-۴- کنترل سکانی	۱۰۹
۳-۳-۴- کنترل تفکیکی (بلی - خیر)	۱۰۹
۴-۳-۴- کنترل بعد از عمل	۱۰۹
۴-۴- تئوری‌های خودکنترلی	۱۱۰
۱-۴-۴- تئوری خودکنترلی راتر	۱۱۰
۲-۴-۴- تئوری فرسایش قدرت خودکنترلی	۱۱۱
۵-۴- خود کنترلی حساب‌رسان	۱۱۶
خلاصه فصل	۱۲۳
فصل پنجم	۱۲۵
۱-۵- مقدمه	۱۲۷
۲-۵- بهزیستی روان‌شناختی	۱۲۷

۳-۵- ابعاد بهزیستی روان‌شناختی	۱۳۱
۴-۵- تئوری‌های بهزیستی روان‌شناختی	۱۳۱
۱-۴-۵- تئوری فرانکل	۱۳۱
۲-۴-۵- تئوری ویسینگ و وان‌دان	۱۳۲
۳-۴-۵- تئوری ریف	۱۳۲
۵-۵- عوامل مؤثر بر بهزیستی روان‌شناختی	۱۳۳
۶-۵- بهزیستی روان‌شناختی حساب‌رسان	۱۳۵
خلاصه فصل	۱۳۹
خلاصه بخش اول	۱۴۱
بخش دوم: دیدگاه‌های برون‌سازمانی در حسابرسی	۱۴۳
مقدمه بخش دوم	۱۴۵
فصل ششم	۱۴۷
۱-۶- مقدمه	۱۴۹
۲-۶- پدیداری ذهن، عملکرد و مسئولیت‌های حسابرسی	۱۵۰
۳-۶- اقتصاد حسابرسی	۱۵۴
خلاصه فصل	۱۶۲
فصل هفتم	۱۶۵
۱-۷- مقدمه	۱۶۷
۲-۷- تئوری‌های حاکمیت شرکتی	۱۶۷
۱-۲-۷- تئوری نمایندگی	۱۶۷
۲-۲-۷- تئوری هزینه‌ی معاملات	۱۶۸

۱۷۰.....	۷-۲-۳- تئوری ذی نفعان
۱۷۱.....	۷-۳- سازوکارهای حاکمیت شرکتی و مسئولیت پذیری اجتماعی
۱۷۲.....	۷-۳-۱- سهامداران نهادی
۱۷۳.....	۷-۳-۲- سهامداران عمده
۱۷۴.....	۷-۳-۳- اعضای غیرموظف هیأت مدیره
۱۷۶.....	۷-۳-۴- دوره تصدی سمت مدیرعامل و دوگانگی مسئولیت مدیرعامل
۱۷۷.....	۷-۴- حاکمیت شرکتی و بازاریابی حسابرسی
۱۸۶.....	خلاصه فصل
۱۸۹.....	فصل هشتم
۱۹۱.....	۸-۱- مقدمه
۱۹۱.....	۸-۲- تئوری ساختاربندی کینز
۱۹۶.....	۸-۳- تئوری عمل منطقی
۱۹۹.....	۸-۴- تئوری کنش اجتماعی پارسونز
۲۰۳.....	خلاصه فصل
۲۰۵.....	فصل نهم
۲۰۷.....	۹-۱- مقدمه
۲۰۷.....	۹-۲- بازاریابی استعاره‌ای و مؤسسه‌های حسابرسی
۲۱۴.....	۹-۳- بازاریابی کارآفرینی و مؤسسه‌های حسابرسی
۲۲۴.....	خلاصه فصل
۲۲۷.....	فصل دهم
۲۲۹.....	۱۰-۱- مقدمه
۲۳۱.....	۱۰-۲- الگوی بسط یافته هرمالین و ویسیاخ و لیتینن و لیتینن

۲۳۲.....	۱۰-۲-۱- اولویت‌های مؤسسه حسابرسی و کیفیت حسابرسی
۲۳۴.....	۱۰-۲-۲- تصمیم برای ابقاء یا جایگزینی
۲۳۷.....	۱۰-۲-۳- هزینه حسابرسی، کیفیت حسابرسی و ابقاء یا جایگزینی
۲۴۳.....	۱۰-۳- رابطه مؤسسه حسابرسی - صاحب کار: از دیدگاه تئوری‌های اقتصاد اجتماعی
۲۴۴.....	۱۰-۴- تعادل در بازار خدمات حسابرسی
۲۴۹.....	۱۰-۵- عقلانیت متوالی و بازی علامت‌دهی در حسابرسی
۲۵۳.....	۱۰-۶- تعمیم تئوری مبادله هومنز به سطح نهادهای اجتماعی
۲۵۶.....	خلاصه فصل
۲۵۹.....	خلاصه بخش دوم
۲۶۱.....	خلاصه کتاب
۲۶۳.....	فهرست منابع
۲۹۳.....	پیوست
۲۹۳.....	مروری بر تئوری‌های فرآیند حسابرسی
۲۹۵.....	تئوری اثباتی حسابداری
۳۰۰.....	تئوری علامت‌دهی
۳۰۴.....	تئوری اقتصاد سیاسی
۳۰۶.....	تئوری منافع عمومی
۳۰۷.....	تئوری تسخیر
۳۰۸.....	تئوری مشروعیت
۳۱۳.....	تئوری اقتضایی
۳۲۰.....	خلاصه

۳۲۳..... واژه‌نامه فارسی به انگلیسی

۳۲۷..... واژه‌نامه انگلیسی به فارسی

۳۳۲..... فهرست موضوعی

www.ketab.ir

پیش‌گفتار

همواره صورت‌های مالی یکی از مهم‌ترین منابع جهت کسب اطلاعات مالی به منظور تصمیم‌گیری توسط سرمایه‌گذاران و سایر ذی‌نفعان بوده است؛ چه در چارچوب مفهومی مبتنی بر تصمیم و چه در چارچوب مفهومی مبتنی بر مسئولیت پاسخ‌گویی، اهداف تصمیم‌گیری و پاسخ‌گویی به وسیله صورت‌های مالی محقق می‌شود. لذا، استفاده از اطلاعات مندرج صورت‌های مالی برای ذی‌نفعان بسیار حیاتی است. اطلاعات مندرج در صورت‌های مالی باید از قابلیت اتکای مناسبی برخوردار باشد تا موجب گمراهی استفاده‌کنندگان نشود. بنابراین حسابرسان به عنوان اشخاص متخصص و مستقل، وظیفه بررسی و تأیید مطلوبیت اطلاعات مندرج در صورت‌های مالی را بر عهده دارند؛ اما سؤالی که مطرح می‌شود این است که آیا فرآیند حسابرسی از کیفیت لازم برخوردار است و تمامی حسابرسان وظایف محوله را به بهترین نحو ایفا می‌کنند؟ به‌طور کلی، ایفای وظایف محوله، ممکن است به عوامل متعددی از جمله میزان پایبندی شخص به اخلاق حرفه‌ای، ویژگی‌های محیط فعالیت، تعهد شخص به سازمان و حرفه، میزان رضایت شخص از شغل و... بستگی داشته باشد. بازار خدمات حسابرسی طی دهه‌های قبل به علت نقش مهم اعتباربخشی به صورت‌های مالی و همچنین وقوع رسوایی‌های مالی، از رشد قابل توجهی برخوردار بوده است. در این بین، با توجه به مشغله مؤسسات حسابرسی، عوامل مختلفی ممکن است بر حفظ یا بهبود کیفیت اظهارنظر حسابرسان تأثیر بگذارد و موجب اطمینان خاطر ذی‌نفعان جهت اتکا بر صورت‌های مالی باشد. بر همین اساس، دیدگاه‌های اثرگذار متعددی ممکن است دارای نقش با اهمیتی باشند.

در یک طبقه‌بندی می‌توان این دیدگاه‌ها را به دو دسته دیدگاه‌های درون سازمانی و برون سازمانی در حسابرسی تفکیک کرد که موضوع اصلی این کتاب است. در دیدگاه‌های درون سازمانی، توجه به عوامل، مفاهیم و تئوری‌های تأثیر گذار بر فرآیند حسابرسی که مربوط به درون مؤسسات حسابرسی می‌باشد، مطمح نظر است. لذا، بخش اول این کتاب به دیدگاه‌های درون سازمانی اختصاص دارد. چهار فصل در بخش اول به این دیدگاه‌ها می‌پردازد. فصل اول، حسابرسی و نقش اعتباربخشی به صورت‌های مالی که به موضوع مهم تعهد در مؤسسه و حرفه می‌پردازد؛ فصل دوم، اثربخشی سازمانی مؤسسه‌های حسابرسی؛ فصل سوم، تئوری شناخت اجتماعی و حسابرسی، یکی از تئوری‌های مهم روانشناسی است که ویژگی‌های فردی حسابرسان را مورد مطالعه قرار می‌دهد؛ فصل چهارم، خودکنترلی حسابرسان که یکی از ویژگی‌های مهم حسابرسان برای مقابله در برابر استرس و فشار کاری است؛ فصل پنجم، بهزیستی روان‌شناختی حسابرسان است که به موضوع مهم نقش سلامت روان حسابرسان اشاره دارد. بخش دوم کتاب مربوط به دیدگاه‌های برون سازمانی است. دیدگاه‌های برون سازمانی در حسابرسی به عوامل، مفاهیم و تئوری‌هایی می‌پردازد که فرآیند حسابرسی را با توجه به عوامل برون سازمانی مورد بررسی قرار می‌دهد. بنابراین، در فصل ششم کتاب که اولین فصل از بخش دوم تلقی می‌شود، به موضوع حسابرسی و قضاوت پرداخته شده است. میحث تجاری‌سازی و بازاریابی حسابرسی از موضوعات جدید در حرفه حسابرسی خصوصاً در ایران است. لذا، فصل‌های هفتم الی دهم کتاب به این حوزه اختصاص دارد که عناوین آن‌ها به این صورت است: فصل هفتم، تئوری‌های حاکمیت شرکتی و بازاریابی حسابرسی؛ فصل هشتم، تئوری‌های اجتماعی و بازاریابی حسابرسی؛ فصل نهم، بازاریابی استعاره‌ای و کارآفرینی در حسابرسی و در نهایت، فصل دهم، بازار حسابرسی، مؤسسه حسابرسی و صاحب‌کار. همچنین در بیوست کتاب به مردری بر تئوری‌های فرآیند حسابرسی پرداخته شده است.

این کتاب می‌تواند برای دانشجویان تحصیلات تکمیلی رشته‌های حسابداری، حسابرسی و حسابداری مدیریت مورد استفاده قرار گیرد. در ادامه لازم است از عزیزی که در بازخوانی چندباره متن کتاب از هیچ کمکی مضایقه نکردند، به خصوص از دو داور ناشناسی که نکات ارزشمندی را ارائه کردند، کمال تشکر را داشته باشیم. در پایان از همه کسانی که اثر حاضر را مطالعه می‌کنند، پیشاپیش بابت هرگونه نقص احتمالی عذر تقصیر داریم. همچنین از صاحب‌نظران ارجمند درخواست می‌شود نقطه‌نظرات و پیشنهادهای اصلاحی خود را از ما دریغ نفرمایند تا در چاپ‌های بعدی اقدامات لازم برای اصلاحات صورت پذیرد.

سید محمد مشعی

moshashaei@guilan.ac.ir

عباسعلی دریایی

a.a.daryaei@soc.knu.ac.ir

www.ketab.ir